

Odczynniki chemiczne i sprzęt laboratoryjny:

- Odczynniki:
 - 0,3 M: CuSO_4 , ZnSO_4 , $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$
 - 0,2 M: CuSO_4 , $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$, $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$
 - 3 M KCl
- Szkło laboratoryjne:
 - zlewki o wielkości mogącej pomieścić elektrody (3 cm x 8 cm), najlepiej wąskie
- Sprzęt laboratoryjny - jak do tej pory

Wykonanie ćwiczenia:

- Przykładowe dane startowe wersja 1:

Półogniwo 1				Półogniwo 2			
Elektroda	Elektrolit [mol/dm^3]			Elektroda	Elektrolit [mol/dm^3]		
	Rodzaj	C1	C2		Rodzaj	C1	C2
Potencjał półogniw							
Cu	CuSO_4	0,3	0,1·C1	Elektroda chlorosrebrowa			
Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	0,3	0,1·C1				
Zn	ZnSO_4	0,3	0,1·C1				
Zn	$\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	0,3	0,1·C1				
SEM ogniw							
Cu	CuSO_4	0,3	-	Zn	ZnSO_4	0,3	-
Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	0,3	-	Zn	$\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	0,3	-
Cu	CuSO_4	-	0,1·C1	Zn	ZnSO_4	-	0,1·C1
Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	-	0,1·C1	Zn	$\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	-	0,1·C1
Ogniwa stężeniowe							
Cu	CuSO_4	0,3	-	Cu	CuSO_4	-	0,1·C1
Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	0,3	-	Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	-	0,1·C1
Zn	ZnSO_4	0,3	-	Zn	ZnSO_4	-	0,1·C1
Zn		0,3	-	Zn	$\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	-	0,1·C1
Ogniwa aktywnościowe							
Cu	CuSO_4	0,3	-	Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	0,3	-
Cu	CuSO_4	-	0,1·C1	Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	-	0,1·C1
Zn	ZnSO_4	0,3	-	Zn	$\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	0,3	-
Zn	ZnSO_4	-	0,1·C1	Zn	$\text{Zn}(\text{NO}_3)_2$	-	0,1·C1
Cu	CuSO_4	0,3	-	Mosiądz	CuSO_4	0,3	-
Cu	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	0,3	-	Mosiądz	$\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$	0,3	-

- Przykładowe dane startowe wersja 2:

Półogniwo 1				Półogniwo 2			
Elektroda	Elektrolit [mol/dm ³]			Elektroda	Elektrolit [mol/dm ³]		
	Rodzaj	C1	C2		Rodzaj	C1	C2
Potencjał półogniw							
Cu	CuSO ₄	0,2	0,2·C1	Elektroda chlorosrebrowa			
Cu	Cu(NO ₃) ₂	0,2	0,2·C1				
Al	Al ₂ (SO ₄) ₃	0,2	0,2·C1				
Al	Al(NO ₃) ₃	0,2	0,2·C1				
SEM ogniw							
Cu	CuSO ₄	0,2	-	Al	Al ₂ (SO ₄) ₃	0,2	-
Cu	Cu(NO ₃) ₂	0,2	-	Al	Al(NO ₃) ₃	0,2	-
Cu	CuSO ₄	-	0,2·C1	Zn	ZnSO ₄	-	0,2·C1
Cu	Cu(NO ₃) ₂	-	0,2·C1	Zn	Zn(NO ₃) ₂	-	0,2·C1
Ogniwa stężeniowe							
Cu	CuSO ₄	0,2	-	Cu	CuSO ₄	-	0,2·C1
Cu	Cu(NO ₃) ₂	0,2	-	Cu	Cu(NO ₃) ₂	-	0,2·C1
Al	Al ₂ (SO ₄) ₃	0,2	-	Al	Al ₂ (SO ₄) ₃	-	0,2·C1
		0,2	-	Al	Al(NO ₃) ₃	-	0,2·C1
Ogniwa aktywnościowe							
Al	Al ₂ (SO ₄) ₃	0,2	-	Al	Al(NO ₃) ₃	0,2	-
Al	Al ₂ (SO ₄) ₃	-	0,2·C1	Al	Al(NO ₃) ₃	-	0,2·C1

Część 1 - Pomiar potencjałów półogniw.

- Przygotować w małych zlewkach roztwory elektrolitów.
- Włączyć termostat i nastawić go na zadaną temperaturę (jeśli temperatura ma być inna niż temperatura pokojowa) lub odczytać temperaturę otoczenia.
- Zlewkę z roztworem elektrolitu umieścić w termostacie.
- Po osiągnięciu przez elektrolit zadanej temperatury, włożyć do zlewki elektrodę metalową zaś elektrodę porównawczą do roztworu 3 M NaCl.
- Połączyć roztwory kluczem elektrolitycznym.
- Połączyć elektrody z miernikiem uniwersalnym.
- Zmierzyć różnicę potencjałów między zadanym półogniwem i półogniwem porównawczym.
- Pomiar powtórzyć dla pozostałych półogniw.

Część 2 - Pomiar siły elektromotorycznej ogniw.

1. Przygotować w małych zlewkach roztwory elektrolitów.
2. Włączyć i nastawić na zadaną temperaturę termostat (o ile potrzebny) lub odczytać temperaturę otoczenia.
3. Zlewki z roztworami elektrolitów umieścić w termostacie.
4. Po osiągnięciu przez elektrolity zadanej temperatury, włożyć do zlewek odpowiednie elektrody metalowe.
5. Połączyć elektrody z miernikiem uniwersalnym.
6. Połączyć zlewki z elektrolitami kluczem elektrolitycznym i odczytać różnicę potencjałów między elektrodami.
7. Pomiar powtórzyć dla pozostałych ogniw.

Opracowanie wyników:

1. Obliczyć potencjały badanych półogniw dla podanych stężeń i temperatur względem standardowej elektrody wodorowej, na podstawie potencjału elektrody porównawczej odczytanego z informacji umieszczonej przy stanowisku badawczym.
2. Obliczyć teoretycznie potencjały półogniw na podstawie stężeń oraz na podstawie aktywności jonów w roztworze i porównać je z potencjałami wyznaczonymi doświadczalnie.
3. Obliczyć SEM badanych ogniw na podstawie zmierzonych potencjałów półogniw i porównać je z SEM ogniw zmierzonymi bezpośrednio.
4. Obliczyć teoretycznie SEM badanych ogniw na podstawie stężeń oraz na podstawie aktywności jonów w roztworze i porównać je z SEM zmierzonymi bezpośrednio.
5. Podać przebieg reakcji zachodzących w badanych ogniwach oraz obliczyć ΔG tych reakcji dla danej temperatury, korzystając z pomiarów SEM ogniw.
6. Przeprowadzić analizę błędów i wyciągnąć wnioski.

Dyskusja wyników:

1. Zastosować regułę faz Gibbsa do badanego przykładu.
2. Określić wpływ temperatury na wzajemną rozpuszczalność cieczy.